

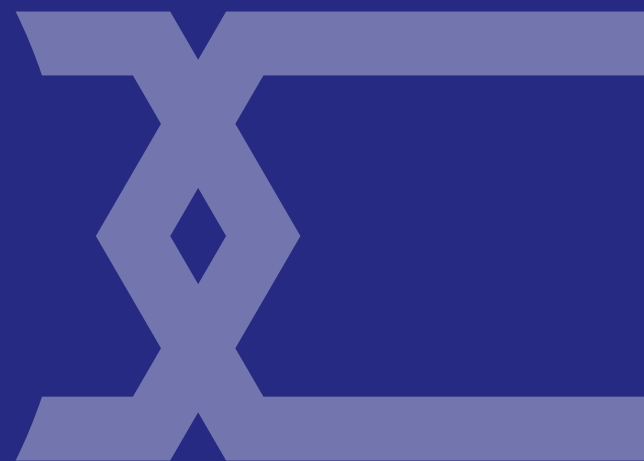

Poglavje 13. Podpora in zaščita žrtev trgovine z ljudmi

Odgovorni partner: Dignita

Co-funded by
the European Union

13. Poglavje 13. Podpora in zaščita žrtev trgovine z ljudmi

13.1 Uvod

Trgovina z ljudmi predstavlja eno najkompleksnejših kršitev človekovih pravic, zato je za učinkovito obravnavo njenih posledic potreben večdimenzionalen pristop. To usposabljanje o zaščiti in podpori žrtvam trgovine z ljudmi je posebej zasnovano za strokovnjake na prvi liniji, uslužbence organov pregona, tožilce, delovne inšpektorje ter strokovne delavce v socialnih in zdravstvenih službah, ki se pri svojem delu srečujejo z žrtvami trgovine z ljudmi. Njegov namen je udeležence opremiti z znanjem in orodji, potrebnimi za zagotavljanje, da žrtve prejmejo ustrezno oskrbo, zaščito in pomoč, ki jim pripada.

Usposabljanje je usmerjeno v krepitev sposobnosti udeležencev za uporabo pristopov, občutljivih na potrebe žrtev trgovine z ljudmi. Posebna pozornost bo namenjena obravnavi tveganj, s katerimi se soočajo ranljive skupine, kot so ukrajinski begunci, pri katerih je tveganje za izkoriščanje izrazito povečano. To poglavje bo izpostavilo tudi pomen sodelovanja med akterji na področju boja proti trgovini z ljudmi na nacionalni in mednarodni ravni ter na medinstitucionalni ravni, povsem v skladu s širšimi cilji projekta ERADICATING II.

13.2 Učni cilji

- **Zagotoviti varnost žrtev in obravnavati takojšnje potrebe:** Udeleženci bodo razvili veščine za prepoznavanje in razumevanje nujnih potreb žrtev, da bodo lahko

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska Unija in Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

zagotovili fizično varnost, omogočili zdravstveno oskrbo ter dostop do varne nastanitve.

- **Uporabljati prakse, občutljive na potrebe žrtev trgovine z ljudmi :** Udeleženci se bodo naučili dajati prednost praksam, ki upoštevajo potrebe žrtev trgovine z ljudmi, ter razvili veščine za komunikacijo in delo z žrtvami z uporabo travmi prilagojenih in na žrtev osredotočenih pristopov, da bi preprečili ponovno travmatizacijo, spoštovali avtonomijo in gradili zaupanje.
- **Usklajevati celostne podporne storitve:** Udeleženci bodo pridobili znanje za pripravo načrta podpore žrtvi in omogočanje dostopa do ustreznih storitev, kot so pravna pomoč, psihosocialna podpora in programi reintegracije, pri čemer bodo storitve prilagojene potrebam žrtve ter kulturno občutljive.
- **Krepiti medinstitucionalno sodelovanje:** Udeleženci bodo okrepili sposobnost vzpostavljanja sodelovanja in učinkovitega dela v multidisciplinarnih timih, da bi zagotovili ustrezno celostno podporo in zaščito žrtev.

13.3 Opredelitev pojmov

Trgovina z ljudmi

Trgovina z ljudmi pomeni novačenje, prevoz, premestitev, skrivanje ali sprejemanje oseb z uporabo sile, prevare ali zavedanja z namenom njihovega izkoriščanja za dobiček. Moški, ženske in otroci vseh starosti in iz vseh okolij lahko postanejo žrtve tega kaznivega dejanja, ki se pojavlja v vseh regijah sveta.

Trgovina z ljudmi zaradi delovnega izkoriščanja

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska Unija in Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

Trgovina z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja pomeni primere, v katerih so posamezniki s pomočjo sile, prevare ali prisile prisiljeni opravljati delo. Pogosti kazalniki vključujejo neizplačevanje plač, pretirano dolge delovne ure, odvzem osebnih dokumentov, nevarne bivalne ali delovne razmere ter fizično nasilje.

Žrtev trgovine z ljudmi

Oseba, ki je bila izpostavljena izkoriščanju z uporabo sredstev, kot so prisila, zavajanje, zloraba položaja moči ali izkoriščanje ranljivosti, za namene, vključno s prisilnim delom, spolnim izkoriščanjem ali drugimi oblikami zlorabe.

Travma

Travma je psihološki in čustveni odziv na pretresljiv ali vznemirjajoč dogodek, ki preseže posameznikovo sposobnost spoprijemanja. Nastane lahko bodisi zaradi tega, ker je posameznik dogodku priča, bodisi zaradi tega, ker ga doživi, pri čemer dogodek predstavlja temeljno grožnjo posameznikovi telesni in duševni integriteti ali preživetju.

Pristop, občutljiv na potrebe žrtev trgovine z ljudmi

Metoda pristopa pri komuniciranju z osebami, ki so identificirane ali pri katerih obstaja sum, da so žrtve trgovine z ljudmi, ter pri zagotavljanju podpore tem osebam. Poudarja empatijo, dostojanstvo in spoštovanje ter upošteva specifične potrebe in ranljivosti žrtev. Ta pristop vključuje načela oskrbe, prilagojene travmi, strategij, osredotočenih na žrtev, ter kulturno občutljivih praks, da se za žrtve ustvari podporno okolje.

Podpora žrtvam

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska Unija in Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

Podpora žrtvam pomeni celovito pomoč osebam, ki so utrpеле škodo, z namenom zagotavljanja njihove telesne varnosti, čustvenega okrevanja in splošnega dobrega počutja. Vključuje takojšnje ukrepe, kot so zdravstvena oskrba, nastanitev in pravna pomoč, pa tudi dolgoročne ukrepe, kot so svetovanje, izobraževanje, poklicno usposabljanje in storitve reintegracije. Pristop, osredotočen na žrtev, zagotavlja, da je podpora prilagojena individualnim potrebam, spoštuje dostojanstvo posameznika ter ga opolnomoči, da si ponovno zgradi življenje z neodvisnostjo in odpornostjo.

Ranljive skupine

Posamezniki ali skupine prebivalstva, ki so zaradi okoliščin, kot so razseljenost, revščina, neurejen pravni status ali diskriminacija, izpostavljeni visokemu tveganju izkoriščanja. Mednje sodijo begunci, migranti, ženske in otroci.

Medinstitucionalno sodelovanje

Usklajen pristop, ki vključuje različne deležnike, vključno z organi pregona, socialnimi delavci, izvajalci zdravstvenih storitev in nevladnimi organizacijami, ki skupaj zagotavljajo celostno podporo in zaščito žrtvam trgovine z ljudmi.

Nacionalni napotitveni mehanizem (National Referral Mechanism, NRM)

Okvir za identifikacijo, napotitev in podporo žrtvam trgovine z ljudmi. Nacionalni napotitveni mehanizem (NRM) vključuje več deležnikov, med drugim organe pregona, socialne službe, nevladne organizacije in izvajalce zdravstvenih storitev, da se žrtvam zagotovi celovita oskrba in zaščita.

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska Unija in Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

13.4 Teoretični del

Podpora in zaščita žrtev trgovine z ljudmi zaradi delovnega izkoriščanja sta temeljnega pomena za zagotavljanje njihovega okrevanja, varovanje njihovih pravic in preprečevanje ponovne viktimizacije oziroma ponovne trgovine z ljudmi. Ti ukrepi morajo dajati prednost varnosti, dostojanstvu in avtonomiji žrtev ter hkrati obravnavati takojšnje in dolgoročne posledice izkoriščanja. Celosten pristop k podpori in zaščiti žrtev vključuje načela, prilagojena travmi, osredotočenost na žrtev ter medinstitucionalno sodelovanje.

Pristop, občutljiv na potrebe žrtev trgovine z ljudmi (VoT), ki združuje travmi prilagojene pristope in osredotočenost na žrtev, predstavlja temelj učinkovite podpore. Oskrba, prilagojena travmi, prepoznava globoke psihološke in čustvene posledice, ki jih trgovina z ljudmi pušča pri žrtvah, kot so strah, nezaupanje in čustvena nestabilnost. Ta pristop se osredotoča na preprečevanje ponovne travmatizacije, uporabo občutljivih komunikacijskih tehnik ter zagotavljanje varnega prostora, v katerem se žrtve počutijo opolnomočene, da svoje izkušnje delijo v lastnem tempu. Pristop, osredotočen na žrtev, to dopolnjuje tako, da zagotavlja obravnavo žrtev z empatijo in spoštovanjem ter jim omogoča odločanje o lastni oskrbi in okrevanju. Takšno poudarjanje avtonomije je ključno, da žrtve ponovno pridobijo občutek nadzora nad svojim življenjem.

Celovite podporne storitve obravnavajo tako takojšnje kot dolgoročne potrebe.

Takojšnje potrebe

Prva prednostna naloga pri zaščiti žrtev je zagotavljanje njihove **varnosti** in varovanja. Žrtve je treba umakniti iz okolij, v katerih so izpostavljene škodi, ter jih namestiti na varne in zaupne lokacije. To lahko vključuje nujne centre, zavetišča ali nastanitvene programe, ki jih ščitijo pred povračilnimi ukrepi trgovcev z ljudmi.

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska Unija in Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

zaščite ter uveljavljanje podpore in pravnega varstva, ki ju potrebujejo za začetek ponovne vzpostavitve svojega življenja. Za žrtve, ki sodelujejo pri kazenskem pregonu trgovcev z ljudmi, pravna pomoč zagotavlja obravnavo z dostojanstvom, ustrezno pripravo na sodne postopke ter zaščito pred ponovno travmatizacijo ali ustrahovanjem. Poleg tega prispeva k uveljavljanju načela nekaznovanja, s čimer se zagotovi, da žrtve niso kriminalizirane zaradi dejanj, v katera so bile med izkoriščanjem prisiljene. Pravna pomoč žrtvam pomaga tudi pri uveljavljanju odškodnine, na primer neizplačanih plač ali povračila škode, ter s tem zagotavlja sredstva za obnovo življenja in uveljavitev pravic z dostojanstvom. V primerih čezmejne trgovine z ljudmi prispeva k ureditvi začasnega ali stalnega prebivanja, s čimer žrtve zaščiti pred deportacijo, kadar vrnitev domov ni varna, ali pa omogoči organizacijo varne vrnitve, kadar je to mogoče.

Zaupnost je treba dosledno zagotavljati v vseh fazah pravnih postopkov in v vseh interakcijah z izvajalci storitev, da se žrtve zaščiti pred morebitnimi tveganji. Enako ključnega pomena je varovanje identitete žrtev, da se preprečijo stigmatizacija, nadaljnje izkoriščanje ali škoda. Žrtve je treba v celoti seznaniti s tem, kako bodo njihovi podatki uporabljeni, ter jim zagotoviti možnost, da podajo soglasje za kakršnokoli razkritje. Kršitve zaupnosti lahko žrtve izpostavijo resnim tveganjem, vključno s povračilnimi ukrepi trgovcev z ljudmi ali škodo za njihov ugled v skupnosti.

Dolgoročne potrebe

Dolgoročno so storitve reintegracije ključne za to, da žrtve trgovine z ljudmi ponovno pridobijo stabilnost in neodvisnost. Te storitve presegajo obravnavo takojšnjih potreb ter so usmerjene v to, da žrtvam zagotovijo orodja in vire, potrebne za izgradnjo vzdržne prihodnosti in preprečevanje ponovne trgovine z ljudmi.

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska Unija in Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

Ključna sestavina reintegracije je **psihosocialna podpora**, ki vključuje svetovanje in terapijo, prilagojeno edinstvenim izkušnjam posamezne žrtve. Na travmo osredotočena terapija žrtvam pomaga predelati psihološke in čustvene posledice izkoriščanja, kot so anksioznost, depresija in posttravmatska stresna motnja (PTSM). Pomembno vlogo lahko imajo tudi skupinsko svetovanje ali programi vrstniške podpore, saj žrtvam zagotavljajo občutek solidarnosti in razumevanja, ko delijo svoje izkušnje in poti okrevanja.

Izobraževanje in poklicno usposabljanje bi morala žrtvam ponuditi nova znanja in priložnosti za opravljanje smiselnega dela, doseganje finančne stabilnosti ter ponovno pridobitev dostojanstva. Mnoge imajo zaradi okoliščin izkoriščanja omejeno izobrazbo ali malo delovnih izkušenj. Programi usposabljanja in mentorstvo, prilagojeni potrebam lokalnega trga dela, žrtvam omogočajo pridobitev certifikatov ter praktičnih in socialnih veščin, ki povečujejo njihovo zaposljivost. Sodelovanje z delodajalci in pobude za posredovanje zaposlitve dodatno olajšajo vstop preživelih v varna in trajnostna delovna okolja.

Pomembni so tudi **programi socialne reintegracije**, ki žrtvam pomagajo obnoviti povezave znotraj skupnosti, saj pogosto doživljajo izolacijo in stigmatizacijo. Programi, ki spodbujajo vključevanje v skupnost, kot so mentorski programi, skupine vrstniške podpore ali druge lokalne aktivnosti, lahko žrtvam pomagajo, da se počutijo sprejete in cenjene.

Mehanizmi spremljanja in nadaljnega dela so bistveni elementi podpore, saj zagotavljajo kontinuirano pomoč ter varujejo žrtve pred ponovno viktimizacijo. Ti mehanizmi vključujejo redne stike z žrtvami za oceno njihovega počutja, obravnavo novih potreb in po potrebi prilagoditev podpornih načrtov. Nenehno spremljanje pomaga prepoznati in zmanjšati tveganja, ki bi lahko žrtve ponovno izpostavila izkoriščanju. Poleg

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska Unija in Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

tega ti mehanizmi izvajalcem storitev omogočajo ocenjevanje dolgoročnih učinkov intervencij ter zagotavljajo, da podporne storitve ostajajo učinkovite in odzivne.

Medinstitucionalno sodelovanje je bistveno za zagotavljanje celostne podpore in zaščite. Socialni delavci, izvajalci zdravstvenih storitev, organi pregona in nevladne organizacije morajo sodelovati, da se celovito naslovijo večplastne potrebe žrtev.

Formalizirane napotitvene poti, kot so **nacionalni napotitveni mehanizmi** posameznih držav, ter usklajeno delovanje zagotavljajo, da žrtve prejmejo ustrezno oskrbo in da noben vidik njihovega okrevanja ni prezrt. Mednarodno sodelovanje je še posebej pomembno pri žrtvah, ki so bile zlorabljene čezmejno, saj zagotavlja njihovo varnost in dostop do pravnih sredstev.

Napotitve in vsa podpora žrtvam trgovine z ljudmi se izvajajo na podlagi njihovega soglasja in so prostovoljne.

Posebno pozornost je treba nameniti ranljivosti žensk in beguncev, zlasti oseb, razseljenih zaradi konfliktov, kot so ukrajinski begunci. Ženske so izpostavljene dodatnim, spolno pogojenim tveganjem, vključno s spolnim nasiljem in izkoriščanjem, zato potrebujejo dostop do ciljno usmerjene oskrbe. Ukrajinski begunci, ki so bili prisiljeni zbežati z omejenimi viri, se soočajo z dodatnimi izzivi, kot so jezikovne ovire, stres in dezorientiranost, odsotnost bližnjih oseb in podpornih mrež, pomanjkanje dokumentacije ter izključenost iz lokalnih storitev, kar povečuje njihovo ranljivost za trgovino z ljudmi. Za obvladovanje teh tveganj morajo biti intervencije kulturno občutljive in ciljno usmerjene. To vključuje zagotavljanje tolmačev, pravno pomoč pri urejanju dokumentacije, varno nastanitev in zakonite zaposlitvene priložnosti.

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska Unija in Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

Ključni so tudi terensko delo in aktivnosti v begunskih skupnostih za ozaveščanje o tveganjih trgovine z ljudmi, skupaj s psihosocialno podporo za obravnavo travme zaradi razseljenosti ter podporo pri socialno-ekonomski vključenosti.

Načrt podpore

Vzpostavitev celovitega načrta podpore za žrtve trgovine z ljudmi, zlasti trgovine z ljudmi zaradi delovnega izkoriščanja, zahteva strukturiran pristop, ki daje prednost pravicam žrtve, njeni varnosti in okrevanju, kot je bilo že obravnavano. Vsi ukrepi morajo biti načrtovani ob soglasju žrtve, kar se na koncu načrta potrdi s podpisom. Vzpostavljene morajo biti tudi jasne smernice za zagotavljanje zaupnosti, s katerimi se varujeta identiteta žrtve in njeni osebni podatki.

V nadaljevanju je prikazan primer, kako je takšen načrt mogoče razviti:

Tabela 1. Celovit načrt podpore

Celovit načrt podpore	
1. Osebni profil žrtve	
• Osnovni podatki – ime (če žrtev soglaša z razkritjem), starost, državljanstvo in drugi relevantni osebni podatki. • Zgodovina primera – kratek opis situacije trgovine z ljudmi, vključno s tem, kako in kje je bila žrtev izkoriščana. • Kulturni in jezikovni vidiki – podatki o jezikovnih preferencah žrtve, kulturnem ozadju ter specifičnih potrebah, povezanih s temi vidiki.	

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska Unija in Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

2. Ocena potreb

- **Potrebe po varnosti in zaščiti**
 - ocena tveganja za prepoznavanje groženj s strani trgovcev z ljudmi ali nevarnih okolij;
 - takojšnji in dolgoročni varnostni ukrepi (varna namestitve, po potrebi premestitev).
- **Zdravstvene potrebe**
 - telesne zdravstvene težave (poškodbe, podhranjenost, nezdravljena stanja);
 - duševne zdravstvene težave (travma, posttravmatska stresna motnja – PTSM, depresija, anksioznost).
- **Pravne potrebe**
 - pravni status (dovoljenje za prebivanje, prošnje za azil);
 - odškodninski zahtevki ali pravni postopki proti trgovcem z ljudmi.
- **Psihološke potrebe**
 - čustvena podpora in svetovanje;
 - krepitev samopodobe in obravnava posledic travme.
- **Ekonomске in socialne potrebe**
 - finančna pomoč za takojšnjo stabilizacijo;
 - poklicno usposabljanje, izobraževanje ali pomoč pri zaposlitvi;
 - socialna reintegracija v skupnost..

3. Cilji

- **Takojšnji cilji**
 - zagotavljanje telesne varnosti (zagotovitev varne nastanitve);

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska Unija in Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

- zagotavljanje osnovnih potrebščin (hrana, oblačila, higienski pripomočki);
- obravnava nujnih zdravstvenih in pravnih vprašanj.
- **Kratkoročni cilji**
 - stabilizacija čustvenega in telesnega počutja s svetovanjem in zdravstveno oskrbo;
 - pomoč žrtvi pri razumevanju njenih pravic in možnosti;
 - povezovanje z začasnimi zaposlitvenimi priložnostmi ali vključitev v programe usposabljanja..
- **Dolgoročni cilji**
 - doseganje ekonomske neodvisnosti z vzdržno zaposlitvijo;
 - podpora reintegraciji v skupnost oziroma po potrebi premestitvi;
 - opolnomočenje žrtve za ponovno pridobitev avtonomije in obnovo življenja.

4. Storitve in ukrepi

- **Zdravstvene storitve**
 - seznam medicinskih obravnav (npr. fizioterapija, svetovanje na področju duševnega zdravja);
 - načrt/urnik nadaljnjih zdravstvenih kontrolnih pregledov.
- **Pravne storitve**
 - podrobnosti o pravni pomoči, vključno s pravnim zastopanjem in pomočjo pri dokumentaciji;
 - koraki za pridobitev dovoljenja za prebivanje, vložitev prošnje za azil ali uveljavljanje odškodnine.
- **Psihološke storitve**
 - vrsta in pogostost svetovalnih ali terapevtskih srečanj;

- skupine vrstniške podpore ali programi v skupnosti.

- **Nastanitev**

- začasne in dolgoročne nastanitvene rešitve;
- pogoji za zagotavljanje varnosti in zaupnosti.

- **Izobraževanje in poklicno usposabljanje**

- vključitev v tečaje jezika, poklicno usposabljanje ali izobraževalne programe;
- pomoč pri zaposlitvi in mentorstvo.

- **Finančna pomoč**

- dostop do nujnih finančnih sredstev ali denarnih podpor v času okrevanja;
- podpora pri upravljanju financ ali odprtju bančnega računa.

5. Spremljanje

- **Redni stiki** – vzdržujte redne stike za spremljanje napredka, obravnavo novih potreb in po potrebi posodobitev načrta podpore.
- **Preprečevanje ponovne trgovine z ljudmi** – spremljajte morebitne znake tveganja in izvajajte ukrepe za preprečevanje nadaljnjega izkoriščanja, kot so varna nastanitev in pravna zaščita.

6. Vloge in odgovornosti

- **Vodja koordinacije** – opredeli osebo, odgovorno za nadzor in usklajevanje načrta (običajno socialni delavec ali skrbnik primera).
- **Vključeni strokovnjaki** – navede vse institucije in posameznike, ki prispevajo k okrevanju žrtve (izvajalci zdravstvenih storitev, nevladne organizacije, pravni svetovalci).

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska Unija in Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

- **Vloga žrtve** – opredeli vključenost žrtve v odločanje ter njene odgovornosti (npr. udeležba na terapiji ali v programih poklicnega usposabljanja).

7. Časovni okvir

Jasen časovni okvir za:

- doseganje kratkoročnih in dolgoročnih ciljev;
- mejnike pri izvajanju storitev (npr. terapevtska srečanja, oddaja pravnih dokumentov itd.);
- redne preglede in posodobitve načrta.

8. Kontaktni podatki za nujne primere

Seznam nujnih telefonskih števil in kontaktov:

- vodja koordinacije primera oziroma socialni delavec;
- lokalna zavetišča, zdravstvene ustanove in pravni zastopniki;
- krizne telefonske linije ali specializirane podporne službe za žrtve trgovine z ljudmi.

9. Podpisi

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Asociația pentru
Cooperare
dezvoltare
Durabilă

13.5 Predlagana aktivnost

Tabela 2. Oblikovanje celostnih načrtov podpore za žrtve trgovine z ljudmi zaradi delovnega izkoriščanja

Ime aktivnosti	Oblikovanje celostnih načrtov podpore za žrtve trgovine z ljudmi zaradi delovnega izkoriščanja
Vrsta aktivnosti	Študija primera in razprava Julija je 28-letna ženska iz Ukrajine, ki je zaradi vojne zbežala in poiskala zatočišče v Bolgariji. Moški ji je ponudil delo čistilke v hotelu ter obljubil pošteno plačilo in varno nastanitev. Po prihodu so ji odvzeli potni list in jo prisilili v dolge delovne ure brez plačila. Julija je bivala v utesnjem skupnem bivanju z omejeno možnostjo odhoda in slabimi higienskimi razmerami. Trpi zaradi telesne izčrpanosti, nezdravljenih poškodb in znakov depresije. Julija je zadržana, nezaupljiva in okleva pri iskanju pomoči. Kot žrtev trgovine z ljudmi (VoT) jo med rutinskim nadzorom prepozna uslužbenec organov pregona – policist. Ker nima ustreznih osebnih dokumentov in so pri njej vidni znaki stiske, policist njen položaj podrobneje preveri.
Trajanje	50 minut.
Učni cilji	Udeleženci bodo: opredelili ključna načela oskrbe, prilagojene travmi, in pristopa, osredotočenega na žrtev, za žrtve trgovine z ljudmi zaradi delovnega izkoriščanja;

	• analizirali specifične potrebe in ranljivosti žrtev trgovine z ljudmi zaradi delovnega izkoriščanja, vključno z begunci, z namenom oblikovanja učinkovitih načrtov podpore; • razvili celovite podporne strategije, ki bodo obravnavale takojšnjo varnost, zdravstveno oskrbo, pravno pomoč in dolgoročno reintegracijo žrtev trgovine z ljudmi • uporabili sodelovalne pristope v multidisciplinarnem okolju za zagotavljanje celostne zaščite in podpore žrtvam; • ovrednotili učinkovitost podpornih ukrepov ter prepoznali vrzeli v obstoječih praksah za izboljšanje okrevanja in opolnomočenja žrtev.
Gradiva	• Gradivo s študijo primera za vsako skupino. • Listi za plakate (flipchart), markerji ali digitalna orodja za sodelovanje, s katerimi skupine pripravijo in predstavijo svoje načrte.
Usmeritve za izvajalca	Uvod (5 minut) Predstavite študijo primera in udeležence na kratko seznanim z namenom aktivnosti. Delo v skupinah (20 minut) Udeležence razdelite v manjše skupine (4–6 članov). Vsaka skupina predstavlja multidisciplinarni tim: socialne delavce,

organe pregona, izvajalce zdravstvenih storitev, delovne inšpektorje in pravne svetovalce.

Naloga skupin je razviti celovit načrt podpore za Julijo, ki bo obravnaval njeno takojšnjo varnost, zdravstvene potrebe, pravice na pravnem področju ter dolgoročno reintegracijo.

Zagotovite usmerjevalna vprašanja:

- Katere takojšnje korake je treba sprejeti za zagotovitev Julijine varnosti in dobrega počutja?
- Kako je mogoče pri delu z Julijo uporabiti prakse, prilagojene travmi?
- Katere storitve in zaščitne ukrepe Julija potrebuje kratkoročno? Katere dolgoročno?
- Kako lahko sodelovanje med institucijami izboljša Julijino oskrbo in okrevanje?

Skupinske predstavitve (15 minut)

Vsaka skupina v 2–3 minutah predstavi svoj načrt podpore celotni skupini usposabljanja ter pri tem izpostavi svojo strategijo in ključne vidike.

Vodena razprava (10 minut)

Vodite razpravo o pristopih, ki so jih predstavile skupine. Izpostavite prednosti, pomanjkljivosti in inovativne ideje v njihovih načrtih. Zastavite reflektivna vprašanja:

	• Kako je vaša skupina določila prednostne potrebe Julije? • Katere izzive ste prepoznali pri sodelovanju v multidisciplinarnem timu? • Kako je mogoče te strategije uporabiti v primerih iz resničnega življenja?
Razprava	Povzemite ključna spoznanja iz aktivnosti ter ponovno poudarite pomen prilagojene podpore, osredotočene na žrtev, in sodelovanja med institucijami. Predstavite primere dobrih praks, ki jih lahko udeleženci uporabijo pri svojem strokovnem delu.
Napotki za izvajalca	Pred izvedbo • Pripravite udeležence: ○ Jasno pojasnite namen aktivnosti in njen pomen v povezavi s cilji usposabljanja. ○ Predstavite strukturo aktivnosti, časovne omejitve in pričakovane rezultate (načrte podpore žrtvam). ○ Poudarite pomen sodelovanja, spoštljivega dialoga in aktivne udeležbe. • Določite skupine ○ Razporedite udeležence v skupine tako, da zagotovite raznolikost strokovnih ozadij za bogatejšo razpravo.

- Določite vloge znotraj vsake skupine (vodja skupine, zapisnikar, predstavnik).

Med izvedbo

- **Spodbujajte sodelovanje:** Krožite med skupinami, opazujte razprave in zagotavljajte, da ostanejo osredotočene na nalogo.
- **Zagotovite usmeritve:**
 - Pojasnite morebitna nesporazume glede študije primera ali zahtev naloge.
 - Če skupine naletijo na težave ali zaidejo s poti, ponudite usmerjevalna vprašanja, na primer:
 - »Kako je ta rešitev skladna z načeli oskrbe, prilagojene travmi?«
 - »Kateri izzivi bi se lahko pojavili pri izvajanju tega načrta?«
- **Spodbujajte poglobljeno razmišljanje:** Izzovite udeležence z vprašanji, kot so:
 - »Kako ta načrt naslavlja takojšnje in dolgoročne potrebe?«
 - »Kakšno vlogo ima sodelovanje pri zagotavljanju uspešnosti?«
- Spremljajte čas.
- Omogočite predstavitve:

- Med predstavitvami skupin poskrbite, da so zajete vse ključne točke.
- Postavljajte dodatna vprašanja in spodbujajte refleksijo.

Po izvedbi

- **Zagotovite konstruktivne povratne informacije:**

- Izpostavite prednosti analiz in rešitev posameznih skupin, kot so inovativne ideje ali celovite strategije.
- Podajte pozitivne predloge za izboljšave, pri čemer se osredotočite na spregledane vidike ali področja, ki zahtevajo poglobljen razmislek.

- **Povzemite in reflektirajte:**

- Povzemite ključne ugotovitve vaje ter jih povežite z učnimi cilji.
- Poudarite dobre prakse na področju oskrbe, prilagojene travmi, in pristopov, osredotočenih na žrtev.
- Zastavite refleksivna vprašanja celotni skupini:
»Kaj je bil najzahtevnejši vidik oblikovanja načrta podpore?«
»Kako lahko te strategije uporabite v svoji poklicni vlogi?«

Gradivo	Natisnjene študije primera.
Variations for online implementation	• Študijo primera predstavite vsem udeležencem v glavnem delu srečanja prek prosojnic ali skupnega dokumenta ter podajte navodila. • Udeležence razdelite v ločene skupine (4–6 oseb) z uporabo funkcije ločenih sob na spletni platformi. ○ Dodelite vloge: moderator, zapisnikar, predstavnik. ○ Vsaki skupini posredujte virtualno študijo primera (prek skupnega dokumenta ali prosojnice). ○ Vaja poteka v ločenih sobah 20 minut. ○ Spodbujajte udeležence k uporabi sodelovalnih orodij, kot so: skupni dokumenti (npr. Google Docs) za možgansko nevihto in zapis načrta; orodja bele table ali anotacije na platformi za vizualno organizacijo idej. • Spremljajte delo v ločenih sobah, da zagotovite, da razprave ostanejo osredotočene in produktivne. Po potrebi uporabite klepet ali funkcijo »vstopa« v sobo za nudenje usmeritev. • Vse udeležence ponovno zberite v glavni seji. • Skupinske predstavitve.

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska Unija in Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

	• Razprava in povratne informacije pod vodstvom moderatorja. • Razprava po zaključku (debriefing) in zaključek usposabljanja.
Viri	IOM, UNODC, OHCHR, ILO, NRM Bulgaria

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska Unija in Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

Študija primera in razprava

Julija je 28-letna ženska iz Ukrajine, ki je zaradi vojne zbežala in poiskala zatočišče v Bolgariji. Moški ji je ponudil delo čistilke v hotelu ter obljubil pošteno plačilo in varno nastanitev. Po prihodu so ji odvzeli potni list in jo prisilili v dolge delovne ure brez plačila. Julija je bivala v utesnjenih skupnih nastanitvah z omejeno svobodo gibanja in slabimi higienskimi razmerami. Trpi zaradi telesne izčrpanosti, nezdravljenih poškodb in znakov depresije. Je zadržana, nezaupljiva in okleva pri iskanju pomoči. Kot žrtev trgovine z ljudmi (VoT) jo med rutinskim nadzorom prepozna policist. Pomanjkanje ustreznih osebnih dokumentov in vidni znaki stiske policista spodbudijo, da njen položaj podrobneje preveri.

- Oblikujte skupine po 4–6 oseb.
- Vloge v vsaki skupini: vodja skupine, zapisnikar, predstavnik.

Naloga: oblikovati načrt podpore za žrtev trgovine z ljudmi (VoT)

- Katere takojšnje ukrepe je treba sprejeti za zagotovitev Julijine varnosti in dobrega počutja?
- Kako je mogoče pri delu z Julijo uporabiti prakse, prilagojene travmi?
- Katere storitve in zaščitne ukrepe Julija potrebuje kratkoročno? Katere dolgoročno?
- Kako lahko sodelovanje med institucijami izboljša Julijino oskrbo in okrevanje?

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska Unija in Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

13.6 Razprava

Po obravnavi tega poglavja razmislite o naslednjih vprašanjih:

- Katera so najpomembnejša spoznanja, ki ste jih pridobili s tem usposabljanjem, in kako bodo vplivala na vaše delo?
- Kako je usposabljanje poglobilo vaše razumevanje pristopov, prilagojenih travmi, in pristopov, osredotočenih na žrtev?
- S katerimi izzivi pričakujete, da se boste soočili pri uporabi obravnavanih praks, in kako jih lahko naslovite?
- Kako lahko medinstitucionalno sodelovanje v vaši vlogi izboljša podporo in zaščito žrtev trgovine z ljudmi?
- Katere konkretne korake boste sprejeli za obravnavo specifičnih ranljivosti žrtev, kot so begunci ali razseljene osebe?
- Katera orodja ali strategije iz usposabljanja se vam zdijo najbolj dragocena in kako jih boste uporabljali pri svojih vsakodnevni nalogah?

www.eradicating2project.eu

Co-funded by
the European Union

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska Unija in Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.